

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

بسمه تعالی

معاونت آموزش

دفتر طرح و برنامه های درسی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

استاندارد آموزش شایستگی

عنوان آموزش شایستگی

راهنمایی گردشگران کویر و بیابان

گروه شغلی

گردشگری

کد ملی آموزش شایستگی

۵۱۱۳-۵۵-۰۱۳-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۴/۷/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شایستگی : ۱-۰۱۳-۵۵-۵۱۱۳

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی :

- علی موسوی؛

• دبیر شورای برنامه ریزی درسی و مدیر کل دفتر طرح و برنامه های درسی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

- ارژنگ بهادری؛

• مدیر گروه های برنامه ریزی درسی کشاورزی و معاون دفتر طرح و برنامه های درسی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

- رامک فرح آبادی؛

• مدیر گروه های برنامه ریزی درسی صنعت و معاون دفتر طرح و برنامه های درسی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

- محمد علی حاتمیان؛

• رئیس گروه برنامه ریزی درسی هتلداری و گردشگری دفتر طرح و برنامه های درسی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

کشور

- احمد رضا منتظری؛

• رئیس مرکز آموزش فنی و حرفه ای هتلداری و گردشگری اصفهان

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شایستگی :

- دفتر طرح و برنامه های درسی سازمان

- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان اصفهان

-

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-

-

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است .

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران ، خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۷ - ۶۶۹۴۴۱۲۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Daftar_tarh@irantvto.ir

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	محمدعلی حاتمیان	فوق لیسانس	تاریخ	رئیس گروه برنامه ریزی درسی گردشگری و هتلداری	۱۴	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل :
۲	احمدرضا منتظری	کارشناسی	مهندسی کشاورزی	رئیس مرکز هتلداری و گردشگری اصفهان	۱۹	تلفن ثابت : ۰۳۱-۳۶۶۸۳۶۳۰ تلفن همراه : ایمیل : hoteldari.etvto@gmail.com
۳	شیوا رحیمی	فوق لیسانس	برنامه ریزی و توریسم	مربی سازمان	۱۰	تلفن ثابت : ۰۳۱-۳۶۶۸۳۶۳۰ تلفن همراه : ۰۹۱۳۳۱۱۳۷۱۵ ایمیل : shiva.rahimi06@gmail.com
۴	حسین رحمتیان	فوق لیسانس	برنامه ریزی و توریسم	مربی سازمان	۱۱	تلفن ثابت : ۰۳۱-۳۶۶۸۳۶۳۰ تلفن همراه : ۰۹۱۳۳۱۱۳۷۱۵ ایمیل : rahmatianh@gmail.com
۵	سید رضا حسینی	کارشناسی	اکوتوریسم	مربی سازمان	۱۱	تلفن ثابت : ۰۳۱-۳۶۶۸۳۶۳۰ تلفن همراه : ۰۹۱۳۶۸۸۵۹۰۰ ایمیل : kavirtourco@gmail.com
۶	مهتری آقایی	لیسانس	زبان فرانسه	مربی سازمان	۱۰	تلفن ثابت : ۰۳۱-۳۶۶۸۳۶۳۰ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۷	صفورا رضانی	لیسانس	زبان انگلیسی	مربی سازمان	۱۰	تلفن ثابت : ۰۳۱-۳۶۶۸۳۶۳۰ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۸	هاجر امین الرعایا	فوق لیسانس	باستان شناسی	مربی سازمان	۱۰	تلفن ثابت : ۰۳۱-۳۶۶۸۳۶۳۰ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری ای همگام با آن آموزش عملی به صورت محدودی با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش ای یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوری با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شایستگی :	
راهنمایی گردشگران کویر و بیابان	
شرح استاندارد آموزش شایستگی :	
راهنمایی گردشگران کویر و بیابان شایستگی است در حوزه خدمات که شامل کارهایی از قبیل : تبیین کویر و بیابانهای ایران ، معرفی پدیده ها و جاذبه های کویری ایران ، استقرار و زنده ماندن در کویر ، اجرای تورهای کویر و بیابان می باشد و با استاندارد راهنمای طبیعت گردی و راهنمای گردشگری مناطق روستایی و کوهستانی در ارتباط می باشد .	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : دیپلم	
حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمی و روحی	
مهارت های پیش نیاز : راهنمای طبیعت گردی (اکوتوریسم)	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۷۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۱۳ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۴۷ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: ۱۰ ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵ %
- عملی :	۶۵ %
- اخلاق حرفه ای :	۱۰ %
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
کارشناس گردشگری با ۵ سال سابقه کار مرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

راهنمایی گردشگران کویر و بیابان فردی است که دارای مهارت های اجرای تورهای کویری و استقرار در مناطق بیابانی ، مسیریابی و مدیریت بحران را دارا باشد .

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Desert tour leader

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

راهنمای طبیعت گردی
راهنمای مناطق گردشگری روستایی و کوهستانی

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شایستگی

- کارها

ردیف	عناوین
۱	تبیین کویر و بیابان های ایران
۲	معرفی پدیده ها و جاذبه های کویری ایران
۳	استقرار و زنده ماندن در کویر
۴	اجرای تورهای کویر و بیابان
۵	
۶	
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۸	۴	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			تبیین کویر و بیابان های ایران
کامپیوتر				دانش :
ویدئو پروژکتور			۱	-تعریف کویر و بیابان
میز مربی			۱	-تفاوت کویر و بیابان
میز کارآموز			۲	-کویرهای هدف گردشگری ایران
صندلی مربی				-
صندلی کارآموز				-
تخته وایت برد				مهارت :
نقشه		۲		-طبقه بندی انواع کویر و بیابان
کره		۲		-تشریح نحوه پیدایش کویر و بیابان
مداد				-
خودکار				-
ماژیک وایت برد				-
تخته پاک کن				نگرش :
کاغذ				-رعایت اصول اخلاقی
				-
				ایمنی و بهداشت :
				-
				-
				توجهات زیست محیطی :
				-تاکید بر حفظ و نگهداری پهنه های کویری
				-

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۸	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
کامپیوتر				دانش :
ویدئو پروژکتور		۱		-انواع پوشش گیاهی در بیابان
میز مربی		۱		-انواع پوشش جانوری در کویر و بیابان
میز کارآموز		۱		-ژئومورفولوژی کویر و بیابان
صندلی مربی		۱		-روستاهای هدف گردشگری کویر و بیابان
صندلی کارآموز		۱		
تخته وایت برد				مهارت :
نقشه		۲		-تشخیص گونه های گیاهی مختلف مناطق کویری و بیابانی
کره		۲		-تشخیص گونه های جانوری مختلف مناطق کویری و بیابانی
نقشه کویرهای ایران با رویکرد پوشش گیاهی و حیوانی		۲		-تشریح پدیده های جالب و شگفت انگیز کویر و بیابان
مجموعه تصاویر از پوشش گیاهی و حیوانی و پدیده های کویر و بیابان		۲		-تفسیر ویژگی های فرهنگی و مردم شناسی روستائی و کویری
مداد				نگرش :
خودکار				-احترام به جامعه کویری و کارکردهای مثبت مردم کویر
ماژیک وایت برد				ایمنی و بهداشت :
تخته پاک کن				-رعایت اصول ایمنی در استفاده از گیاهان و برخورد با حیوانات کویری
کاغذ				-
				توجهات زیست محیطی :
				-عدم آسیب به پوشش گیاهی و جانوری در مناطق کویری و بیابانی
				-

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۸	۵	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			استقرار و زنده ماندن در کویر و بیابان
کامپیوتر ویدئو پروژکتور میز مربی میز کارآموز صندلی مربی صندلی کارآموز تخته وایت برد نقشه کره مداد خودکار ماژیک وایت برد تخته پاک کن کاغذ GPS قطب نما چادر کمپینگ چراغ خوراک پزی کفش و لباس مناسب کویر عینک آفتابی کرم ضد آفتاب کیت مارگزیدگی کیف کمک های اولیه چاقو ظروف انفرادی بیلچه تلسکوپ فندک اتمی				دانش : -انواع اقامت در کویر و بیابان -غذاها و نوشیدنی های مورد استفاده در کویر و بیابان -وسایل و تجهیزات مورد نیاز در کویر و بیابان -لباس و پوشش مناسب در کویر مهارت : -تشخیص اقامتگاه های مناسب در هر برنامه و نحوه برقراری کمک -تهیه و تدارک انواع غذاهای مورد استفاده در کویر -نحوه تهیه آب و روش های آن در کویر -استفاده از تجهیزات مختلف برنامه های کویر -امداد و نجات در کویر نگرش : -رعایت اصول اخلاقی در برخورد با گروه های کویر نورد - ایمنی و بهداشت : -نحوه بهینه استفاده از تجهیزات بدون آسیب به گردشگران توجهات زیست محیطی : -عدم آسیب به محیط ها و اکوسیستم های کویر -

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۳۲	۳۰	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
کامپیوتر ویدئو پروژکتور میز مری میز کارآموز صندلی مری صندلی کارآموز تخته وایت برد نقشه کره مداد خودکار ماژیک وایت برد تخته پاک کن کاغذ GPS قطب نما چادر کمپینگ چراغ خوراک پزی کفش و لباس مناسب کویر عینک آفتابی کرم ضد آفتاب کیف مارگزیدگی کیف کمک های اولیه چاقو ظروف انفرادی بیلچه تلسکوپ فندک اتمی بلندگوی مخصوص راهنما فلاکس مخصوص تورهای گروهی				دانش : -انواع تورهای کویری و بیابان -روش های اجرای تورهای کویری و بیابان - - مهارت : -راهنمایی و اجرای تورهای سفاری -راهنمایی و اجرای تورهای رصد و نجوم -راهنمایی و اجرای تورهای تفریحی - هوایی - نگرش : -رعایت اصول اخلاقی در اجرای تور - ایمنی و بهداشت : -رعایت اصول ایمنی و بهداشت در استفاده از تجهیزات و اجرای تورها - توجهات زیست محیطی : -عدم آسیب به محیط زیست در هنگام اجرای تور -

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	کامپیوتر	P4	۱	
۲	ویدیو پروژکتور	موجود در بازار	۱	
۳	میز مربی	موجود در بازار	۱	
۴	میز کارآموز	موجود در بازار	۱۵	
۵	صندلی مربی	چرخدار	۱	
۶	صندلی کارآموز	موجود در بازار	۱۵	
۷	تخته وایت برد	۲۰۰ × ۱۵۰ سانتی متر	۱	
۸	کیت مار گزیدگی	موجود در بازار	۱	
۹	کیت کمک های اولیه	موجود در بازار	۱	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	مداد	HB	۵	
۲	خودکار	معمولی	۵	
۳	ماژیک وایت برد	در رنگ های مختلف	۲	
۴	تخته پاک کن	موجود در بازار	۲	
۵	کاغذ	A4	۲ بسته	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نقشه کویر و بیابان ایران	موجود در بازار	۱	
۲	کره جغرافیایی	موجود در بازار	۱	
۳	GPS قطب نما	موجود در بازار	۱	
۴	چادر کمپینگ	موجود در بازار	۱	
۵	چراغ خوراک پزی	موجود در بازار	۱	
۶	کفش و لباس مناسب کویر	موجود در بازار	۱۵	
۷	عینک آفتابی	موجود در بازار	۱۵	
۸	کرم ضد آفتاب	موجود در بازار	۳	
۹	چاقو	موجود در بازار	۱	
۱۰	ظروف انفرادی	موجود در بازار	۱۵	
۱۱	بیلچه	موجود در بازار	۵	
۱۲	تلسکوپ	موجود در بازار	۱	
۱۳	فندک	اتمی	۲	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	راهنمای عمومی کویر و بیابان و نقش آن در توسعه گردشگری ایران	منوچهر جهانیان ، ابتهال زندی	-	۱۳۸۸	تهران	جهاددانشگاهی
۲	بیابان گردی در ایران	ساسان سلوتی، معصومه بابانیانوری	-	۱۳۹۰	تهران	ایرانشناسی
۳	کویر بزرگ مرکزی ایران و مناطق همجوار آن	پرویز کردوانی	-	۱۳۸۸	تهران	دانشگاه تهران
۴	Desert problems and Desertification in central asia	A.C.Babaer		۱۳۹۹	Springer	

– سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	www.irandeserts.com
۲	www.persiadessert.com
۳	www.desert.ut.ac.ir
۴	
۵	

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط

(علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات